

MANIFEST U VEZI S UMETNIČKOM KRITIKOM

Opšte je poznato i utvrđeno da Poljska uopšte nema kritičare, tj. ljude koji bi je manje-više pošteno informisali i pripremali za prihvatanje novih knjiga i novonastalih problema. Ali, zato imamo čitavu galeriju gospode poput Pjenjkovskih, Žiznovskih, Rabskih, Słonjmskih i Pežinjskih, na čijem broju Evropa bi nam mogla pozavideti;

s druge strane, kako publika nije dovoljno formirana i ne može bez tzv. recenzija, odnosno da sama oceni i sažvaće svaku stvar koja se makar malo ne uklapa u uobičajene šablone,

smatrajući jadikovanje u beskonačno nad tom jalovom i uzaludnom činjenicom, istovremeno želeći da pomognemo uvređenoj i poniženoj publici –

pozivamo sve pisce da od današnjeg dana počnu sami da pišu recenzije o sebi.

Kao osobe koje su najbliže stvari, a i bilo kako bilo, oni su i najkompetentniji – o toj temi mogu reći nekoliko zanimljivih reči, što će u poređenju s bespolnim trabunjanjem tzv. „profesionalnih kritičara” predstavljati basnoslovno blago. Publika će imati recenzije do kojih joj je stalo, i to iz najčistijeg izvora, slovoslagači dalje neće morati da slažu duge stupce gluposti i nepotrebnosti i s obzirom na njihovu klasnu svest to nikako ne smeju ni dopuštati.

Kada je reč o tzv. „autorskoj pristrasnosti”, tj. o predrasudi da će svaki pisac o svojoj knjizi pisati samo pohvalno, ta pristrasnost u poređenju s pristrasnošću tzv. „profesionalnih kritičara”, biće, naravno, krajnje neškodljiva.

Uostalom, još pre rata, kada je večera bila relativno jeftina, svaki prosečno imućan pisac je sebi mogao dopustiti pohvalnu recenziju. Danas, međutim, pristojna večera ne može da pokrije nepristojnu kritiku.

Polazeći od tih pretpostavki, svi pisci se pozivaju na organizovanu sabotažu. Više nijedna večera, više nijedan ručak! Za našu umetnost nisu nam potrebni posrednici. Sami ćemo istovremeno biti njeni stvaraoci, popularizatori i sledbenici.

Ovo pročitati u svim umetničkim savezima, klubovima, na kongresima i u futurističkim organizacijama.

Jednodnevka futurista, 1921.

U Varšavi, 1. mart 1921.